

a kir. Kuria etetés itatás czimén megsemmisítvén az országgyűlés igazolóbizottsága elé került, hogy megvizsgálja, hogy nincs-e szükség arra, hogy a terület választó joga egy időre felfüggesztessék. A bizottság ezt szükségesnek nem látta s az országgyűlés elfogadta.

4. A horvát országgyűlésen is történt említésre méltó s ez Kovacevits képviselő érdekes beszéde Magyarország egységes állami mivolta mellett.

5. Igen fontos dolog az új román nemzeti párt vagyis activisták pártjának megalakulása, mely minden izgatás ellenére a román intelligens elemek között előre tör. Elve a mai közjogi helyzet tisztelben tartása, az unio elfogadása és lemondás Erdély autonómijáról, a nemzetiségi törvény végrehajtása, esetleg alkotmányos uton a szükséghez képest ennek módosítása és a román elem befolyásának érvényesítése politikai és közigazgatási téren. A román püspöki kar a pártot támogatja.

6. A magyar egyetemi ifjúság meleg hazafias lelke a Rákoczyra vonatkozó 1715. évi XLIX törvény-czikk revisióját sürgeti. Ez a rész így szól.

A hazának nyilvános ellenségeit és mint árulókat s az igaz szabadság felforgatóit, a jelen határozat erejével összesen és egyenkint törvényesen száműzötteknek s az érdemelt törvényes büntetés rájuk szabása végett mindenütt üldözendőknek s elfogatódnaknak, összes ingó és ingatlan javaikat pedig a királyi kincstár részére elkobozandóknak nyilvánítjuk és jelentjük ki.

7. Olaszországban a házastelek elválására nézve törvényt akarnak készíteni, mely ellen erős az agitáció s a pápa is ellene beszélt. Görögországban az ifjúság és a nép az egyházi szertartásokban az Ó-görög nyelv megtartása mellett kitűz. Belgrádban a királynak utóda nem lévén az utódlásért, Karageorgiewitsch Péter szerb trónkövetelő és Mirko montenegrói herczeg versengenek egymással, az előbbi állítólag végkielégítést is ajánlott fel a királynak, kiben a visszavonulása hajlandóságot vél találni s Oroszországban megy állítólag beteg fia látogatására. Romániában Aurelián román belügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé, mely hivatva volna a közrendészetet és rendőri szolgálatot az eddiginél megfelelőbb módon rendezni és szervezni. A törvényjavaslatról az egész európai sajtó azt írta, hogy a berlini szerződés szellemébe ütközik a Romániában élő külföldi alattvalókat teljesen kiszolgáltatja a román rendőri szolgálat önkényének. Aurelián román belügyminiszter most hivatalosan felel a felhozott vádakra és kijelenti, hogy a kérdéses javaslat csak összefoglalja az eddigi közrendészeti kormányrendeleteket és szervezi a köteles bejelentő hivatalok felállítását, a mely intézmény minden civilizált államban már eddig is létezett. Új a törvényben az is, hogy az idegeneknek valamely község területén leendő letelepedése függővé tétetik az érdekelt község hozzájárulásától, a mi szintén természetes dolog. A javaslat ama kifogásolt részét, hogy kávéházra, vendéglőre, péküzletre vagy bármilyen nyilvános jellegű vállalkozásra csak romániai alattvaló kaphat engedélyt a miniszter oda módosította, hogy kávéházat és italméréssel kapcsolatos üzletet zsidó nem nyithat.

8. Az egyházi ügyek terén megemlíthetjük azt, hogy a kath. autonómiát szervező congressusban a 27-es bizottság által mérsékelt követelésekkel készített

szabályzatnak erős ellenzéke volt; a püspöki kar is okulva szerb egyházi és világi férfiak egyenlenségén tartzkodó volt a szabályzatnál szemben, de egyik külön értekezletén mégis elhatározta, hogy a javaslatot általánosságban elfogadja, mert a részletekben ott, hol szükségét látja változásokat fog ajánlani. Így a 27-es bizottság szabályzati javaslatát a congressus talán 13 szótöbbséggel elfogadta. Bizonyos felfogással szemben meg kell azonban említenünk, hogy az erd. kath. autonómia nemcsak de facto, hanem de jure törvények és szentesített szabályzat alapján létezik, s alapjait de facto a saját emberei által kezelteti, hogy a befolyó jövedelmeket, melyek fölött maga rendelkezik, az adóhivatalba teszi le, nem változtat a dolgon, mert onnan ismét kiutalja.

A szabályzat 7-ik §-át, mely így szól:

7. §. Ez önkormányzat hatásköre az erdélyi püspökmegyei rom. kath. státusnak önkormányzati jogát, — mely alapszik Aprob. P. I. t. art.; 3., a Leopold-féle diploma 1. pontján; Ferencz királynak 1792. évi május hónap 26-án az országgyűléshez intézett levele 45 pontján; 6 felségének 1867. évi augusztus hónap 19-én és 1893. évi november hónap 4-én kelt legkegyelmesebb elhatározásán; az 1868. évi 43. törvényczikk 14. §-a, az 1883. évi XXX. törvényczikk 41. §-án — csak azon ügyekre nézve érinti, melyek közöseknek fognak ismeretn. — Ugron Gábornak azon módosításával fogadta el a congressus, hogy az erdélyi rom. kath. státusnak a joga meghagyatik arra nézve, hogy a magyarországi autonómiába tetszése szerint belépessen vagy kívül maradjon.

Az evangélikus egyházak szövetsége. Lipcséből táviratozzák, hogy a németországi, ausztriai, magyarországi és svájci ágostai evangélikus egyházak szövetségének megalkotására bizottság alakult, melybe az érdekelt országok evangélikus egyházai mindnyájan küldtek képviselőt.

Darányi Ignác földmivelésügyi minisztert a reformátusok dunamelléki egyházkerülete főgondnokká választotta. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter néhány szavazattal kevesebbet kapott.

Iskola. Wallissics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter az év folyamán a ruthén nép lakta vidéken 22 elemi iskolát fog felállítani.

A tanítók vágyakozása mégis sikerülni fog, mert hír szerint beosztják őket is a fizetési osztályokba a honnan azonban a gymnasiumi tanárok igaz vágyakozással sietnének kifelé, ha lehetne.

9.) Társadalmi tekintetben nem hagyjuk megemlíteni nélkül azt, hogy a párbaj elleni mozgalom mindinkább terjed s a napi sajtó is erősen érvel ellene. Várkonyi képviselő is ez ellen tartott beszédet Debreczenben, de elszólásaival a hatást a közvélemény előtt, mely a mentegetőzésekre még azután is erősen fel volt indulva, lerontotta. Nagy felháborodást okozott Aradon a színház, mely a fővárosiakat mimelve a „Vesztauszűzők” című szemérmetlen darabot hozta színre, gondolván, hogy anyagi haszna lesz belőle; ám az aradi közönség ízlése még nem romlott el s gyermekeinek erkölcsi életére is ad még valamit s azért a spekuláció rosszul ütött ki, mert a közönség megbotránkozással hagyta el a színházat s a színügyi bizottságban a darab további előadásának beszüntetésére indítvány tétetett.

hold a jótévő csillagok, minthogy euyhe természetűek és legtöbb melegségük és nedvességük van.

Nem sokat változtatott a csillagjósolás ezen állapotain a kereszténység elterjedése, sőt még az arabok tudós fellépése sem, a kik Alexandriát elfoglalták s mindent a hol előre haladtak egyetemeket alapítottak. Még a Luther és Calvin fellépésével keletkezett hitújítás, a kereszténység által felállított 43 egyetem sem sokat lendített a dolgon, habár a XIII. és a következő századokban a nevezetes természethavárók egész sorozata jelentkezett, kik erősen hangoztatták, hogy a természettudományok műveléséhez a tapasztalás feltétlenül szükséges, de azért úgy Albertus Magnus mint Roger Bacon, Villanova Albert, Dante Alighieri, Cuza, Parbach, Regiomontanus, Leonardo da Vinci s a többi az asztrológiával is foglalkoztak; csak hogy természettudományi munkálkodásuk az asztrológiát mind tekintélytelenebbé tette s lassanként a tiszta természettudományi felfogásnak útját egyengette.

A legegészségesebb természettudományi fejlődés a XVI. századdal kezdődik, a mikor Copernicus, Kepler és Gailei Tycho-Brahe s mások a csillagászatot átalakították, s Galileivel a dynamikát és a mai természettudományi vizsgálódási módszert megalakították. Őket a következő századokon át a földkerekségén mindenütt a tudós férfiak egész raja követte, a kik nemcsak a fizikát, vegytant és az asztrológiát (csillagászatot) emelték kiváló magas állásra, de az asztrológiát teljesen földre tették s így a csillagjósolást minden oldalról a világ zugaiba szorították. Csak hogy ez fokozatosan történt, mert még a XVII. és XVIII-ik században is voltak olyan tudósok, a kik mint Giambattista della porta s az ifjabb Herschel stb. „Magia naturalis” című könyvet írtak vagy a csillagok állása és a Hold fényváltozatai alapján álló időjárás táblázatokat írtak.

Ma azonban, a XVII. XVIII. és XIX. században feltalált meteorológiai eszközök és felfedezett fizikai törvények és az 1780-ban Károly Theodor választó fejedelem által Mannheimban Hommer apátnak vezetésével alapított első s az aztán következő meteorológiai intézetek segítségével mégis ott állunk már, hogy csak a kalendariumok hoznak egy-egy évre előre jelzett időjárás jósáto-
kat Herscheltől és másoktól s csak a tudás határait

át nem lépett népek tulajdonitának olyan alapon mint eddig hatást a Holdnak az emberekre és a növények fejlődésére.

De még mindig erősen tartja magát az a nézet, hogy a Holdnak befolyása van az időjárásra és pedig vagy azon az alapon, hogy a miként a Hold a földre ható vonzása alapján a dagály és apály tüneményét tudja előállítani, ugy dagályt és apályt tud előállítani a légtengeren is, mely alkalommal a szeleket és felhőket irányíthatja és előidézheti az időjárás változását. De előidézheti az időjárás változását szerintük még azon az alapon is, hogy a hold melegsége közül a földi légkörrel, ott a hová sutt, a mi, a miként tudjuk, előidézője az időjárás változásainak.

Igy kardoskodtak ezen nézetek mellett a többi között a XIX. század első harmadában Schötbler és Eisenlohr, kik azt állították, hogy a Hold első negyede körül déli és délnyugati az utolsó negyed táján pedig északi és északkeleti szelek s velők az előbbi esetben esős-meleg, az utóbbi esetben száraz-hideg időjárásnak kell pontosan beállani; jó lenne, ha így lenne! Richter német pap pedig azt állította, hogy a legtöbb zivatar a Hold delelése után következő első órában tör ki s legkevesebbszer történik ez akkor, a mikor a Hold kel vagy nyugszik.

Azt a behatást, a mely a földi időjárásra a Hold tömegvonzásából származhatik, kimutatni törekszenek Overrier, Falb Rudolf és nálunk Frisenhof Gergely báró a nyit-ravölgyi gazdasági egyet. agrármeteorológusa. Azonban Streintz angol csillagvizsgáló 20 évi s naponként 12-szer végzett, tehát 87 ezer megfigyelésből sem tudta ezt a befolyást kihüvelykezni. A mi a meleg által való befolyást illeti, az a meleg, a mi a Hold felénk kisugároz, Bailie szerint annyi mint a melkora melegítést 61°, köbcm. forró viz 35 méter távolságból eszközölni képes. Flammarion szerint pedig annyi mint egy száz égő gyertyának a melegítése 30 méter távolságból. Ezt bizonyítja Melloni és Humbold is, a ki a Holdfénynek kitett 100 fokos hőmérőn az emelkedést nem tudták megállítani, mivel számítás szerint az csak $1/173800$ fokkal szűkkelhetett fel. Ez pedig annyi mint semmi.

Bebber jelenleg is élő meteorológus az ide vágó kérdéseket szigorú vizsgálat alá vévén a következőket

Állatkinzás — állatvédő társaság.

Azok, kik a vár utján a Károlykapu és az alsó kapu között többször fordulnak meg, majdnem napnapután az állatkinzás olyan jeleneteivel találkoznak, melyek még a flegmatikusabb természetűekben is felforralják a vért és arra ösztönzik, hogy segítség után nézzenek, ha ugyan ilyet találhatunk.

Nem tartozunk azok közé, kik minden kicsiségen megindulnak, még az sem indít szánakozásra az állatok iránt, ha az ember a szükséghez képest az általánosan szokásosnál kissé jobban megterbeli őket, vagy némileg szigorubbán bánik el velők, de a mikor látjuk, hogy alig kifejtett igavonókat vagy a rossz tartás miatt elgémberedett állatokat veszedelmesen súlyos teher elé fognak, vagy a mikor éppen azt látjuk, hogy ezeket a fejletlen vagy elgémberedett állatokat a tulajdonosok avagy szolgálk azért, mert a hegynék menve a súlyos teher miatt erejük felmondja a szolgálatot, agyba-főbe verik: minden idegünk és érzésünk mozgásba jön s ha rajtunk függene, próbaképpen állataikkal a gazdákat cserélnők ki. De hát ez nem függ rajtunk, sőt a közelben olyan hatósági közege sem található, a kivel a dolgon segíthetnénk, mert az ott levő várőrség nem lévén a polgári hatóságtól a dologgal megbízva, szintén csak a haragvó tehetlenségek számát képes szaporítani.

Ne hogy valaki azt gondolja, hogy tulozunk és az, hogy a hegyn az állatok tehetetlenül megállanak, csak makranczosságból, mit a tulajdonos méltán akar belőlük kiverni: elmondom egy esetemet. A vasúttól jó időben, tehát poros uton ballagtam a vár felé, előttem egy gazda jól megrakott szekér előtt két tehénkét hajtott, melyek már az egyenes uton is erősen megfeszített izmokkal húzták terhüket s egy-egy árkon át nagy erőlködést fejtettek ki. A gazda az egész uton alig használta ostorát, de a mint az alsó várkapun áthaladtak, alig 5 lépésre, a szekér kezdte az állatokat vissza felé húzni. A gazda a szekert megtámasztotta s pihe-nés után állatait nógani kezdte, de azok akár hány-szor feküdtek neki, hogy terhüket megmozdítsák, egy lépést sem voltak képesek mozdulni. Ekkor kezdődött az ütleg előbb az ostorral, utóbb az ostornyéllel, előbb az állatok hátára, majd az orrára és homlokára. Végre is néhány darabot kénytelen volt a gazda a teherből lerakni s az állatok az első szóra megindultak a teherrel és a hegyn felhúzták azt.

Téli időben igen sokszor látni, hogy különben olyan állatok, melyek az utánok rakott teherrel vigan meunek fel a várba, azért mert az út sikos s nincsenek jégre patkolva, megállani kénytelenek s nem tudnak tovább mozdulni, habár a gazda agyba-főbe veri is őket.

Mondhatnók, hogy az esetek legtöbbje hasonló okokon alapszik. Hol van hát itt az állatok makranczossága? De ha az volna is, mindennap ki legyünk téve a vadállattias eljárás szemlélésének?

Ezeket a dolgokon okvetlen segíteni kellene már csak azért is, mert a várbeli feljáró ut szük s egy-egy megrekedt szekér a személyszállító kocsi forgalmát akadályozza meg s történt már olyan is, hogy a vas-utra szándékozők a lemaradás tétele miatt gyalog indultak utnak s az omnibust utba találva hamarabb voltak a vonatnál, mint az akadály alól felszabadult és

találta: 1. A légnyomás magasabb akkor, mikor a Hold földtávolban van, mint akkor, mikor földközélen van s éppen azért valószínűleg a Hold első és utolsó negyedében is nagyobb, mint a holdujás és a holdtölte idejében, de az a különbség, a melylyel a légnyomás ezen okból nagyobb, az egyéb okokból származó ingadozásokhoz mérve oly elenyészően csekély, hogy számokkal kifejezni nem lehet.

2. A légtengerben előidézett apály és dagály el nem tagadható, mindazon által ezt csak a Föld kisebb szélességi fokain lehet bizonyítani s a Hold befolyásának nagysága alig ér fel 0.1 mm-rel.

3. Az a görbe vonal, melylyel az eső gyakoriságának havi vagy évi menetét mintegy szemléltetni szokták, a Hold első negyedében valamint holdtölte után a második nyolczadban felugrik (azaz a gyakoriság ekkor nagyobb) és a Hold utolsó negyede felé gyorsan alá száll (azaz kisebbedik a gyakoriság). Midőn a Hold földközélen jut, az előbb említett nagyobb légnyomás különbségnek megfelelőleg az eső gyakorisága is nagyobb, mint a mikor földtávolban van. Mindazon által a Hold befolyásának értéke az eső gyakoriságára igen csekély és számszerűleg nem is adható vissza.

4. A Hold utolsó negyede közelében az északi és északkeleti szelek, első negyede közelében pedig a déli és délnyugati szelek a leggyakoribbak. Pontos meghatározás azonban még itt sem lehetséges.

5. A felhőzet, zivatar és hőmérsék körében végzett vizsgálódások eredményei egymásnak ellenmondók.

A Holdnak a földi hőmérsékre vonatkozó befolyását legeslegujabban Mac Dowall Alex. B. meteorológus ismét bírálat alá vette s azt találta, hogy Greenwichben az utolsó tizenkét év fölött télen sokkal melegebb az újhoid mint a holdtölte idejében s pedig a 12 év közül 9 évben nagyobb.

Ez a vonatkozás szerint, habár nem is tűntethető ki oly szembeütlőleg, a nyárra is érvényes. Némely hónapokban pl. március és áprilisban, ugy látszik, hogy a dolog megfordítva érvényes. Egész évre vonatkozólag is érvényesnek találta azt, hogy bármely két egymásra következő évben az újhoid közelébe eső hétnek több meleg napja van, mint a tele hold idejében. (4.)

utánunk iramodó kocsai. Hát ilyenkor nem történhetik könnyen lemaradás?

En nem tudom s nem is kutatom, hogy ebben a dologban a városi hatóság mit tehet, de annyi bizonyos, hogy azon az úton a városi hatóság külön őrséget nem tarthat fenn s különben is rendőreink ebben a dologban a szónál nemigen szoktak tovább menni. Ennél fogva, ha e tekintetben a városi hatóságnak joga van a büntetésre, úgy hatalmazta fel az ellenőrzésre a katonai őrséget illetve a katonai parancsnokság útján ténészek annak köteleességévé az állatkutatók bekísérése, és egy párnak a bekísérése és megbüntetése elég eredménnyel fog járni. Egy állatvédő egyesület nagy számú tagokkal az ellenőrzést és feljelentést szintén végezhethet.

De szerintünk leggyökeiresebben segíthetne ezen a dologban maga a várparancsnokság, azzal ha a teherhordó szekerek forgalmát ezen az úton és ezeken a kapukon beszüntetné és a hátsó utra és hátsó kapura terelné, s ezen az úton egyedül a személyszállító kocsik forgalmát engedné meg. Hiszen azok az utak is elég jók s nagyobb emelkedésről szó sincs és mivel a város felől két oldalról is a hátsó kapuhoz lehet jutni, nagyobb kerülésről senki sem pánaszolkozhatik.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1902. január 30.

Mohay Sándor — államtitkár.

Mohay Sándor országgyűlési képviselő, az igazságügyi bizottság elnöke — mint értesülünk — igazságügyi politikai államtitkárnak a királynál javaslatba hozott.

— **Koszorúestély.** A magyar. sz. korona országai vöröskereszt egyesületének helyi fiókköre által rendezendő koszorúestély, úgy látszik, igen jól fog sikerülni, legalább is az érdeklődés iránta eléggé mutatkozik. De az elnökség és rendezőség sem pihen, hanem serényen működik, hogy a siker teljes legyen. Felügyelet és felügyeltet a tisztaságra, a flútszóra; jó zenéről kíván gondoskodni s a megelégedettséget és jó kedvet minden áron elérni óhajtja. Eppen ezen oknál fogva, s hogy a katonai és polgári elemet egyesítve láthassa, az elnökség a katonai főhatóságokat is felkereste s fölük az adott körülmények között a legnagyobb biztosításokat nyerte.

— **Táncestély a tiszti kaszinóban.** Nagyon gyéren látogatott volt a tiszti kaszinóban f. hó 25-én rendezett táncestély, Valóban kár, hogy közönségnek nem mutat nagyobb érdeklődést derék tisztikarunk táncmulatságai iránt. Mert a pompás, elegáns helyiség, kitűnő zene, s a szíves fogadtatás egyaránt kellemezzék az ilyen tiszti estélyeket. Reméljük, hogy a szombati táncestély nagyobb pártfogásban részesül.

— **Ebéd a várban.** Hát természetesen a várbeli emberek is szoktak s pedig igen jól ebédelni. Nem is erről az oldalról, sem az ételek mennyiségéről és minőségéről nevezetesen és felemlítésre méltók ezek az igen tisztelt ebédek, hanem azoknak a jó és szíves szokásoknak a megújítása miatt érdemesek, a melyek régebben divathat voltak a papot és laikus hívőt összehozván egymás szeretetében és barátságában megerősítették s a nézeteket a társalgás útján kiegyenlítették. Fázik a lelkem az emberek mai ridegségének és elzárkózottságának látásakor s azért örvendek valahányszor olyan elemek barátságos összejövetelét látom, kiknek összejövetele kiegyenlítő a társadalmi állásból folyó egyenlőtlenségeket vagy a nézetek eltéréseit. Ujfalusi József dr. apát úr, Zomora Dániel kanonok plebános ur, Fejér Gerő dr. fővelő intézeti igazgató ur és Straubert Ödön nyug. tanár ur a jó házi gazdák, de ilyen volt a nyáron Balázs Endre dr. fővelő intézeti igazgató ur is.

— **Itt a tél.** Megjött a tél akkor, mikor nem is vártuk; jan. 27-én reggel 3 cm.-es hóra ébredtünk fel, pedig a megelőző nap délelőtt 6- és este 4 fokos meleg biztatott, hogy hó nem lesz, bár az ég elég erősen jelezte a csapadékok, sőt még a meteor. központi intézet is erősen biztatott jan. 28-án, hogy „száraz és napal enyhe idő várható”, a mi különben 23—26-ikán így is volt. Hiába, ő sem tud a labirintusba mélyen előrehatolni. No de hát a tél nem multa még idejét, mert városunk nem egyszer élvezett már februáriusi telet, csak az a kitógásunk, hogy olyan tél ez, hogy még szánkázni sem lehet, pedig ez és a korcsolyázás az igazi téli mulatság még pedig olyan, hogy nagy bójtba sincs tiltva; ellenben meg van ennek a télnek a legkellemetlenebb oldala, az utak sikossága. Elégge el is szomorodtak szegény mezitlábos azaz hogy patkóatlan úkrók és szamarak, főleg a melyeknek a várba kell a terhet huzniok, mert habár ki kell emelünk a katonai hatóság gondosságát, melylyel mindjárt reggel az utak tisztítását elrendelte, azokat embereknek és állatoknak járhatóvá törekedett tétetni, mégis maradott olvadni való, a mi aztán fel is olvadt és meg is tagyott, pedig szegény állatokat csicsónkázni még nem tanították meg.

— **Műkedvelői előadás táncestélylyel.** A gyulafehérvári m. kir. posta távirada altisztek és esszolgák a gyulafehérvári árvaház javára 1902. február hó 2-án (vasárnap) az Erzsébet szálloda nagy termében Polonyi Gyula m. kir. posta és távirada felügyelő hivatalfőnök, Borbás Károly m. kir. posta és távirada ellenőr, Pap Mihály m. kir. postamester, Szűcs Dániel m. kir. posta és távirada ellenőr urak védnöksége alatt

mulattató előadással egybekötött tánc-estélyt rendez. Belépti-díj: személyjegy 1 K. családjegy 3 személyre 2 K. Kezdeté este 8 órakor. Az előadáshoz a székek számozva lesznek. A zenét Koka zenekara fogja szolgálni. Meghívó. Talpra magyar eszima talpra! Kopogjon a csizma sarka, Meg se álljon míg nem ér be Az Erzsébet nagytermébe. Ott lesz oly vig előadás, Mely miatt lesz nagy kacagás A közönség ifja s véne Tótágnak áll jó kedvébe. Az urak majd pirosodnak, A hölgyek meg csinosodnak; Öreg vigad ifju hévvel, Mert dal is lesz övével. Amde a ki otthon marad Lát négy sötét néma falat S álmodik a nagy adóról, Vagy fizetetlen kontórról, Ki hát jól akar mulatni Tossék nozzánk elbaktatni, Akár hintón, akár gyalog Hozzák el a jó angyalok! Színrekerül Szép asszony vén férje eredeti népelethől merítve. Ezt követi A tele fejt ember kacagató bohózat. Előadják Györy és neje. — Balázs István m. kir. posta és távirada altiszt, elnök. Bartha János pénztárnok. Foris Ernő ellenőr. Rendezőség: Dobay Béla, Heprián Miklós, Tele György, Mágori Bálint, Stiller Lajos, Nópák Traján, Parubek Antal, Butyka Lajos, Víz Károly, Gergely József, Samuel Hartrich, Tollas Ferencz, Timbus Miklós, Rózsa János, Hermann Sámuel, Györy György, Farkas Jakab. Felülvezetéseket a rendezőség köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázt.

— **Meghívó.** Az algyógyi Olvasókör részben saját pénztára, részben a „Gr. Kún Kocsárd szobor alap” javára 1902. év február hó 8-án az algyógyi m. kir. áll. Gr. Kún Kocsárd székely földmives iskola Emke alapítás dísztermében zártkörű-táncmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: személyjegy 1 K. családjegy 2 K. Felülvezetéseket a jótékony célra, köszönettel fogadjuk és hírlapilag nyugtáztunk.

— **Tiszti kaszinó bál.** A cs. és kir. tiszti kaszinó január 25-ére hirdetett mulatságos estélye helyett táncestélyt tartott, mely a szokásos módon szintén kitűnően sikerült s csak is az ellen lehet panasz, hogy a városi közönség most is rendkívül szűkös volt képviselve. Oktáigazán nem lehet érteni, hogy miért húzódozik a t. közönség olyan mulatságtól, melyen minden kényelemmel el van látva, s a hol szívesen és előzékenyen fogadják és a hol a törekvés az, hogy katonai és polgári közönség barátságos állapota erősödést nyerjen. Eppen ezen szempontból a meghívottaknak eszébe juttatjuk, hogy 1902. febr. 1-én ugyanott jelmezes Koszorúestély lesz. Ugy tudjuk azonban, hogy a jelmezben való megjelenés nem kötelező. Ugyanitt fognak még 1902. febr. 11-én és márcz. 5-én is ugy nevezett mulatságos estélyt tartani.

— **Műhe-fele kertészeti értesítő** éppen most jelent meg magyar és német kiadásban és kíváncsra ingyen küldetik meg. A Műhe Vilmos temesvári cs. és kir. udvari mag- és növénykereskedés által kiadott új értesítő valóságos mintakatalogus, a mely rtkitja pártját; kiállításra ép oly finom mint elegáns, dűsan van ellátva ábrákkal és a mi a fő: minden szakértelemmel és tanulmányosan van leírva úgy, hogy a lakosnak és kezdőnek nemcsak ajánl, hanem minden cikkről kimerítően ad felvilágosítást; benne van a vetés ideje, a következő eljárás és így a növény mint a virág leírása, miáltal kitűnő útmutatónál szolgál és némely kertészeti szakkönyvet fölöslegessé tesz. Minden kert és földbirtokosnak ajánljuk, hogy ezen katalogust küldesse meg magának.

— **Időjárás.** A nyitravölgyi gazdasági egyesület agrármeteorológiai intézete szerint: Febr. 1-ig tulnyomóan derült, éjjeli fagyokkal, de a kemény hideg sincs kizárva, mert igen közel hozzánk erősen hideg levegő van.

— **Vörösmarty Mihály arcképe.** Az 1848—1849-iki Ereklje-Muzeum Budapestén Vörösmarty Mihály életnagyságú mellképét adta ki és azt 6 kor. 40 fill. áron kíválja a tisztelt közönségnek, eljárását azzal indokolván, hogy a muzeumnak más jövedelme nincs, mint az, a mit kiadványaiból bevesz. Ugy az arckép értéke mint a czél, melyre a bevett összegek fordítottak, ajánlják, hogy az arcképet minél többen beszerezzék.

— **Állati ragályos betegségek.** Alsótehér-megyében 1902. jan. 22-én a következő statisztika olvasható. Veszélyes: Sárd 1. Rühkór: Monora 2. Nagy-Cserged 15. Szász-Patak 13. Maros-Ujvár 1. Maros-Szent-Király 1. Sertésvész: Csongva 1. Magyar-Kapud 7.

A közönség köréből.

— **Világhírű szenzációs reform a templomi ének terén.** Rezech György helybeli székesegyházi szenvedélyes orgonász, hangtalan éneklész és kar nélkül szülőkölődő szóadónak „karmester” ur, miként a mult vasárnapon bámuló föltantui voltunk, korszakot alkotó reformot riakírozott meg a templomi ének tágas birodalmában. Ő ugyanis az emberi közromulködést teljesen fölöslegesnek tartja e téren és sokkal tetszetősebbnek is találja azt a jóval tanulmányosabb állatokkal helyettesíteni. E czélból említett napon a főmisze alatti szereplésre három kedves... no hogyis mondjuk csak, hogy annál kecsesebb legyen? igen, három kedves *czicziát* szerződöttetett, melyek, pardon! *kik* közül az egyik a tenor-primer, a másik a tenor-sekunder, a harmadik pedig, — valami vén kandur lehetett — a basso-sekunder volt hivatra reprezentálni. Egyben el kell ismerünk, hogy a megkísértett zseniális reform módfeletti sikerrel mutatkozott be. Olvasók, imakönyvek mind csakhamar zsebbe kerültek s a meglepődött ájtatos közönség szíves szárnyakon emelkedett a soha nem élvezett ezen új „daltársulat”-i működés alatt a mennyei szférák legfelsőbb rétegébe. — Miként haljuk, a szelleműs kar „nagyur” Marconi drónélküli telegráf című dicsőségére is kiváló ambícióval pályának

egy másik nem kevésbé érdekes találmányával, melynélfogva ezután az éneklésznek csak az ének első szavait kell *erőtéljesen* elrikkantania, folytatása pedig, a tünjénnel telített levegőre bízatik. Dictum — factum. Boldog székesegyház, mely egy ily világhírre termett férfinban — nem szülőkölődöl! — (Beküldetett.)

I R O D A L O M.

* **Wallenstein.** A legnagyobb német condottiere, a ki előtt csak a saját hatalma volt az egyedül döntő. Egészen közönytös nemzeti és vallási tekintetben, semmi korlátot nem tlt, természete a büszkeség, korlátlan a vágya, teljes és dacos a függetlensége. Ha a gondolat vétek, gondolatban bizonyára megszegette a Habsburg-háznak fogadott büségét. De természete inkább hajolt megfontolásra és elmélkedésre, mintsem gyors cselekvésre. Szinte jóslatszerű Kapplernek az ítélete, ki születésekor horoszkópiumot állított. Együtt állt a Saturnus és a Jupiter. A Saturnus forrongó gondolkodásra ritat, szeretet hiányára, az emberi és isteni törvények megvetésére. Ezeken a hibákon csak a Jupiter betolyása segíthet s Wallenstein valóban nyugtalan kedélyű volt. Wallenstein maga is hitte, hogy sorsa meg van írva a csillagokban, ez teszi pályáját kimértté és habozóvá. Érdekes, hogy épen a nagy katonák a tett emberei hódolnak ennyire a végzet hatalmának. A nagy olasz hadvezéreket csillagászok kísérték. Napoleon ajtámban bízott s Zrínyi Miklós jellemződata: „Jó szerencse, semmi más.” Udvára olyan volt, mint egy fejedelem, maga egyszerűen öltözködött, de 900 ember szolgáltá Mindig megőrizte méltóságát: Becsülte a nagyravágyást és vakmerőséget, elismerte az érdemet, de mindenikhez tartozkodó volt. Fegyelemmel tartotta rendben seregét, melyet mindenkiül egyenlő kiméletlenséggel követelt meg, de ép ugy tudott jutalmazni, mint büntetni. Elete pályája szépen van megírva a Nagy Képes Világtörténet 148. füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félkörtésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadók-nál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

Szerkesztői üzenetek.

„A demokrata hazafiság” lapunkban a cautio miatt nagy sajnálatunkra még mindig nem közölhető cikkek.

„Kis városi alakok” című tárczát csak a február 6-iki számunkban fogjuk örömmel közölni, minthogy a jelen számnak tárczája már be volt osztva, a mikor ez a tárcza kezünkhöz jutott.

„Meghalt...” és „Laura a zongoránál” jönni fognak, mert beváltak; ellenben a „Kék ibolya” és „Az anyai szív” nem váltak be.

Iparos tanulóinkról a jövő számban, mert már a mostani ki van szedve.

Sz. 775—901 tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az abrudbányai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Fodor Vazul ügyvéd végrehajthatónak Brád Tódor végrehajtást szenvedő ellen-210 kor. 10 fillér tőkekövetelés, ennek 1899 évi deczember 13-tól számítandó 5% kamatai és 50 kor. 40 fillér költségs jár. behajtása végett az abrudbányai kir. járáshírószék területén lévő mogosi 776 tkjben A + 1—25 rend 2029. 2057. 2058. 9550. 9551/1. 9555. 9556. 9559/5. 9559/4. 9559/9. 9564/2. 9567. 10647. 10679/3. 10689. 10700. 10704. 10706. 10725. 10728. 10731. 10732. 10736/2 10737. 10745. 10747. 10750. 10866. 10872/1. 10875. 10886. 10887. hrsz. ingatlanok 275 kor., 781 tkjben A + 1 rend 9560. 9561. hrsz. ingatlanokra az árverést 11 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902-ik évi február hó 26-ik napján** délelőtt 10 órakor Mogos községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Az árverezeni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis az árverés napjától számítandó 3 egyenlő részletben 15, 30 és 45 nap alatt készpénzben vagy az 1881 LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t.-cz 170 §-a értelmében a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Abrudbányán 1901 évi deczember hó 30 ik napján.

Az abrudbányai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

A kivonat hitelűl

Abrudbányán 1902 január 15-én.

S i m ó B é l a kiadó.

DERÉK ÉS SZORGALMAS

KAUCZIÓKÉPES VENEGLŐS

Kerestetik Gyulafehérvárra.

Bővebbet Morenó S. Adolfnál

Gyulafehérvárt, vagy pedig

Habermann utódai sörfőzdéjében

Nagy-Szebenbe.

Sok Pénzt

kereshetnek tisztességes személyek egy könnyű ügyenség átvétele által. Szakismeretség nem szükséges. Ajánlatokat német nyelven: „M. H. 7.” **Rudolf Mosse, Wien, I., Seilerstätte 2.** továbbít.

**A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller**

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényéi, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József, gyógyszerésznél Budapesten.**

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Sz. 5094—1901.

Arverési hirdetmény.

Szász-Sebes szab. kir. rendezett tanácsu város nyilvános árverés útján bérbe adja Szász-Sebes város belterületén fekvő **négyjáratú lisztelő malmát** 6 évi, azaz: **folyó évi október hó 1-től 1908 évi szeptember hó 30-ig** terjedő időre.

Az árverés **f. évi február hó 9-én délelőtt 9 órakor** a városi tanács nagy termében ejtetik meg. Kikiáltási ár 6420 korona egy évre. Bónatpénz 321 kor.

Írásbeli ajánlatok az árverés megkezdéseig elfogadtatnak.

Az árverési feltételek a városi tanácsnál a hivatalos órákban betekintethetők.

Szász-Sebes 1902. január hó 7-én.

A városi tanács.

Millió hölgy

használja a „Feecolint”. Kérdezze csak az orvosától, vajjon „Feecolint” nem-e a legjobb szépítő szer, haj és fogak számára! A tegtisztátlannabb arc és a legcsúnyább kezek, használata után, arisztokratikus szint és tetszős formát kapnak. „Feecolint” 42 legfinomabb és legfrissebb

fűből előállított angol szappan. Jót állunk érte, hogy tovább **redők, vimerli, orrpirosság** és minden más arczkiütések a „Feecolint” használata után **nyomtalanul eltűnnek**. A „Feecolint” a legjobb hajtisztító, hajszépítő szer, a mely a hajhullást és a kopaszságot megakadályozza. „Feecolint” a legtermészetesebb és legjobb fogtisztító szer. Aki a „Feecolint”-t rendszeresen szappan helyett használja, az még mindig fiatal és szép marad. Kötelezzük magunkat a pénzt **rögtön visszafizetni** annak, ki a „Feecolinnal” nincs megelégedve. Egy drb. ára 1 kor., 3 drb. 2-50 kor., 6 drb. 4 kor., 12 drb. 7 kor. Portó 1 drbhoz 20 fillér, 3 drbhoz 60 fill. Utánvét 60 fillérrel több. **Szállítja, generál depo von M. Feich, Wien VII. Mariahilferstrasse. 38, I. Stok**

Köhögés rekedtség, elnyalkásodás ellen legjobbak a Kayser-féle mellpastillák

a mit a csomagban mellékelt számos bizonyítvány igazol. — Ára 20 és 40 fillér.
Főraktár: **Storfer Leó** gyógyszeriára Gyulafehérvárt.

Sz. 7916—1901. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közbirre teszi, hogy a szászsebesi takarékpénztár végrehajtónak Nyisztor József I. Mihaila és társai kuttalvi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 240 kor. tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kuttalvi 1276 szíjkyben: A + 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 rdsz., a kuttalvi 1343 szíjkyben A + 1, 2, 3, 4 rdsz.; a kuttalvi 828 szíjkyben A + 1, 2, 3, 4 rdsz.; a kuttalvi 218 szíjkyben A + 2, 6, 7, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 23, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 38, 39, 40, 41 és 42 rdsz. a kuttalvi 645 szíjkyben. A + 1, 2, 3 rdsz. a kuttalvi 228 szíjkyben: A + 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17 rdsz. a kuttalvi 868 sz. tjkvben A + 1 rdsz. a kuttalvi 1195 szíjkyben A + 1 rdsz. a kuttalvi 1264 szíjkyben A + 1 rdsz. a kuttalvi 598 szíjkyben A + 1 rdsz. a kuttalvi 1000 szíjkyben A + 1 rdsz.

a kuttalvi 1142 szíjkyben A + 1. 2. és 3 rdsz. alatt foglalt ingatlanokra összesen 6025 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1902 évi április 30-án** d. e. 9 órakor Kuttalva községbázánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási áranak 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.
Gyulafehérvárt, 1901. december 16-án.

A kivonat hitelességét igazolja.

Varga Ferencz kir. tkvi kiadó.

Napról-napra miudinkább
jótéteménynek
és szükségletnek bizonyul
minden családban a

**Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé**
használata.

Gondos háziasszony ne késlekedjék tovább ezt a jóízű és egészséges kávé italt bevezetni.

Tisztább pótkávé nem létezik, és nincsen jobb pótlás a babkávé helyébe, a hol ez orvosilag eltiltatott.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé csakis a „Kneipp páter” védjeggyel eredeti csomagokban valódi. Nyitva mérlegelt, vagy másképpen csomagolt maláta kávé soha sem

Kathreiner.

Óh jaj!

Megfojt es az
átkozott köhögés!

Kapható Gyulafehérváron: Frölich Gyula, Marezell Elemér, Storfer Leó gyógyszeriaraiban. Nagy-Enyeden: Kovács U. József, Papp János gyógyszeriaraiban.

Köhögés, rekedtség é elnyalkásodás
ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpastillái

az étvágyat nem rontják és
kitünő ízűek.

Doboz 1 korna és 2 korona

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR
Budapest V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpastilla
csakhamar meggyógyított.